

'Ons lichaam, jullie slagveld' door Christina Lamb

De verzwegen oorlogsmisdaden tegen vrouwen

Dit boek lees je niet even uit op een achternamiddag. Dat wist ik natuurlijk al toen ik het meenam, maar ik wist niet wat het bij me te weeg zou brengen.

In *Ons lichaam, jullie slagveld* vertelt Christina Lamb, buitenland correspondent bij *The Sunday Times*, de verhalen van vrouwen die overal op de wereld gebruikt worden als wapen in oorlogssituaties.

De vrouwen, die verkracht, verkocht en als broedmachine gebruikt zijn, komen aan het woord. 'We willen niet dat mensen straks zeggen dat ze het niet wisten' verklaren ze. Wil er een eind komen aan de straffeloosheid van verkrachters, dan moet er een eind komen aan de stilte. Dit is de urgente boodschap van de vrouwen die hun verhaal vertellen.

Christina Lamb spreekt met vrouwen die in de jaren zeventig slachtoffer werden van de Argentijnse junta; met Bosnische vrouwen die 25 jaar geleden verkracht werden door hun buurman; met Filipijnse vrouwen die tijdens de tweede wereldoorlog gebruikt werden als troostmeisjes; met Nigeriaanse schoolmeisjes die, deze eeuw, als seksslavin werden verhandeld, en met jezedi-vrouwen die hetzelfde overkomt.

Oorlogsverkrachting door mannen is al eeuwenlang illegaal en gebeurt overal op de wereld.

Victoire uit Rwanda vertelt: *"Ik denk dat verkrachten erger is dan moorden omdat ik het elke dag opnieuw moet doormaken. Ik heb het als volwassene ondergaan, en daarom herinner ik me alles. Mensen uit hetzelfde land, hetzelfde*

stadje, die dezelfde taal spreken, dezelfde huidskleur hebben, op dezelfde manier geboren zijn, hebben dit ons aangedaan. Ik woon nog steeds tussen hen. Zelfs nu nog voel ik me ellendig als ik de akker schoffel of water haal, en ik heb pijn in mijn rug die nooit weggaat."

"De ontdekking van de man dat zijn geslachtsdeel kan fungeren als een wapen om angst te zaaien, moet tot een van de belangrijkste ontdekkingen van de prehistorie worden gerekend, samen met het gebruik van vuur en de eerste grove bijl", concludeerde de Amerikaanse schrijfster Susan Brownmiller in haar baanbrekend boek over verkrachting, *Tegen haar wil*, uit 1975.

Dat vrouwen door mannen gebruikt worden als 'wapen' wist ik wel. De verhalen lezen van vrouwen zelf, is een intense ervaring. Ieder verhaal treft me als een mokerslag. Voortaan zal ik op zoek gaan naar de verhalen die traditionele oorlogsverslaggevers niet vertellen. Zij vermelden uitsluitend het aantal doden. Die rekensom maken ze al decennialang. Het aantal verkrachte vrouwen, als seksslaven verkochte vrouwen, en als broedmachines gebruikte vrouwen worden niet opgeteld en niet vermeld. Het aantal vrouwen dat voor hun leven verminkt is, lijkt niet mee te tellen. Dat moet veranderen en deze getuigenissen helpen daarbij.

Ik zou willen zeggen: begin ook met 'luisteren' naar deze vrouwen, zodat we later niet kunnen zeggen dat we het niet wisten. Lees *Ons lichaam, jullie slagveld* en laat het onnoemelijk kwaad tegen vrouwen tot je doordringen.

Uitgeverij Ambo|Anthos, 2021

Pagina's 432

Vertaald uit het Engels door Catalien en Willem van Paassen

* (Our Bodies, Their Battlefield. What War Does to Woman)

ISBN 978 9026 342 660

Recensie door Paulien den Bode, juli 2021